
JUBILEJI
ANNIVERSARIES

PROF. DR. ANGELOS BAŠ
IN NJEGOV PRAZNIK

448

Prof. dr. Angelos Baš kot član muzejske terenske ekipe v Vitanju (južno Pohorje), julij 1963
(Dokumentacija SEM, foto: Boris Kuhar).

24. avgusta 1996 je zaokrožil sedmo desetletje življenja prof. dr. Angelos Baš. Njegovo ime je tesno povezano z nekaterimi temeljnimi premiki v etnološki metodologiji. Še več: teoretična vprašanja je v času, ko so bila za dobršen del etnologov še sporna, preveril in potrdil tudi v raziskovalni praksi. S tem in s celotnim delovnim opusom je postala njegova vloga v slovenski etnologiji pomembna in nenadomestljiva.¹

Okrogle obletnice pogosto izrabimo, da jubilaranta in njegovo delo podrobneje predstavimo, analiziramo in ovrednotimo. Naj tokrat ne bo tako. Ker je bil Angelos Baš v začetku svoje službene dobe muzealec - najprej kustos za kulturno zgodovino v Mestnem muzeju v Ljubljani (1950 do 1963), nato pa kustos za ljudsko gospodarstvo v Slovenskem etnografskem muzeju (1963 do 1979) - želimo na tem mestu izpostaviti le njegovo tedanje, z muzeji povezano strokovno prizadevanje. Zaposlovalo ga ni le redno muzejsko delo, pač pa tudi vprašanja etnologije in muzeologije v teoretičnem in načelnem smislu.² Udeležil se je več skupinskih terenskih raziskav (t.i. terenskih ekip SEM).³ Rezultate zbiranja terenskega gradiva in kasnejšega primerjalnega študija je Angelos Baš večnivojsko podajal v javnosti: krajše prispevke in opozorila v različnih javnih občilih, strokovne članke,⁴ tematske občasne razstave (skupne⁵ in samostojne⁶) in slednjič, tematske monografije.⁷ Iz tega je moč razpoznati sistematično sondiranje

¹ Sinja Zemljč-Golob, Maja Godina-Golija: Bibliografija Angelosa Baša (1947 do 1995). *Traditiones* 25/1996, str. 31-44.

² Naj naštejemo le nekatere spise, vezane na muzejsko problematiko: Varstvo kulturnih spomenikov. *Mladinska revija* 5/1949-50, str. 235-236; Vprašanja naših muzejev. *Nova obzorja* 3/1950, str. 541-542; Kaj bo z muzejskimi publikacijami? *Ljubljanski dnevnik* 13.2.1954, str. 4; Na rob diskusije o muzejih. *Ljubljanski dnevnik* 6.3.1954, str. 4; Vprašanja naših krajevnih muzejev. *Naša sodobnost* 3/1955, str. 1147-1152; Beseda o naši muzejski omiki. *Naši razgledi* 8/1959, str. 31-32; O muzejski prosveti. *Naši razgledi* 8/1959, str. 213; Beseda o krajevnih muzejih. *Naši razgledi* 9/1960, str. 179-180; Dva muzeja. *Argo* 1/1962, str. 81-83; Muzeji in družbeno samoupravljanje. *Naši razgledi* 12/1963, str. 196-197; Razstavljanje etnografskega muzejskega gradiva. *Naši razgledi* 14/1965, str. 71-72.

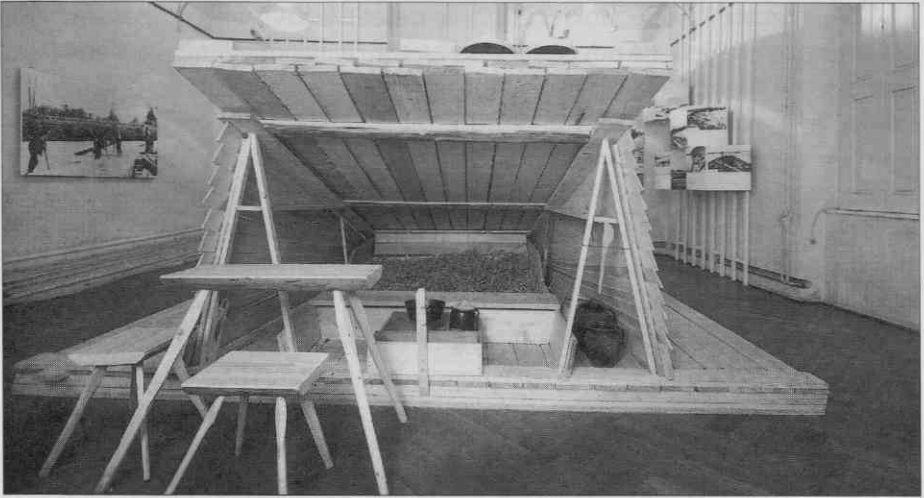
³ Kot kustos Mestnega muzeja je bil član terenskih ekip SEM v Šentvidu pri Stični (1950) in v Kobaridu (1951), kot kustos Slovenskega etnografskega muzeja pa v Vitanju (1963), Draščih (1965), Jeruzalemskih goricah (1972), Gornji Radgoni in Ljutomeru (1973), Idriji (1975) in v Posotelju (1977).

⁴ Izraba prostega časa pri starejših gozdnih delavcih na Južnem Pohorju po osvoboditvi. *SE* 20/1967, str. 76-91; Obiranje hmelja na kmečkih posestvih v Savinjski dolini. *SE* 23-24/1970-71(1972), str. 71-78; O dravskih splavarjih. *SE* 25-26/1972-73, str. 143-156; Začetki ljutomerskih konjskih dirk. *SE* 27-28/1974-75, str. 63-80; Začetki konjskih dirk v Šentjerneju. *SE* 29/1976, str. 39-52; Plavljenje lesa po Savinji. *SE* 30/1977(1979), str. 61-74. Rezultate raziskovanja poljskega lova, s katerim se je ukvarjal zadnje leto svoje muzejske službe, je objavil v *Traditiones* 10-12/1981-83(1984), str. 35-60, z naslovom Poljski lov na Slovenskem.

⁵ Skupne razstave v SEM: Južno Pohorje (1963), Etnografski predmeti - kulturni spomeniki (1964), Izbrani predmeti slovenske kmečke kulture (1968), 50 let SEM (1973), Slovenska ljudska kultura (1975), Življenje idrijskega rudarja (1976), Titov rojstni kraj (1977). Nekatere od teh razstav so gostovale nato še na drugih mestih.

⁶ Samostojne razstave v SEM: Gozdni in lesni delavci na južnem Pohorju (1965), Ralo in plug (1968), Bloške smučī (1972), Savinjsko splavarstvo (1975). Leta 1968 je bila na Muljavi odprta razstava z naslovom Poljski lov. Nekatere od teh razstav so gostovale nato še na drugih mestih.

⁷ *Gozdni in žagarski delavci na južnem Pohorju v dobi kapitalistične izrabe gozdov. Maribor 1967; Savinjski splavarji. Ljubljana 1974; Ljutomerske konjske dirke. Maribor 1976.* Poudariti pa velja še njegovo doktorsko disertacijo, ki jo je pripravil v času službovanja v Mestnem muzeju Ljubljana, z naslovom *Noša* ▶

Rekonstruiran splav v razstavnih dvorinah SEM. Razstava "Savinjsko splavarstvo" (7. 5. 1975 do 6. 6. 1976) (Dokumentacija SEM, foto: Srečo Habič).

450

problematike in leta vnaprej natančno načrtovano delo, kar je ostala jubilentova odlika vse do danes. Enako velja tudi za izredni smisel za red, (samo)disciplino in odgovornost do dela - lastnosti, ki jih je Angelos Baš nenehno gojil in razvijal v sebi in jih iskal pri drugih ljudeh.

Muzejsko delo je konec sedemdesetih let zamenjal z raziskovalnim delom na Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU in s pedagoškim delom na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, vendar se je njegovo zanimanje še naprej usmerjalo v materialno kulturo. Pri tem ga ni pritegovala suhoparno opisna navezanost na svet predmetov, pač pa tista živa sfera snovnega sveta, ki odraža hotenje, mišljenje, vrednotenje in ravnanje ljudi, povezanimi s predmeti. Za svoje delo je prejel nekatera visoka priznanja in nagrade.⁸

Obletnice so tudi priložnosti, ob katerih lahko občutimo preprosto, čisto veselje in notranje zblizanje z nekom, ki nam je daleč in blizu obenem, ko se mu javno, a tudi prav potihem v sebi zahvalimo za trud in podporo, ki nam ju je daroval, in ko se skupaj z njim spoprimeemo z novimi izzivi. Teh pa je vsaj toliko, kolikor jih znamo in želimo videti.

Prof. dr. Baš, veselimo se z Vami!

Janja Žagar

► na Slovenskem v poznem srednjem veku in 16. stoletju (prvič izšla v okviru FF leta 1959, nato pri Mladinski knjigi leta 1970). Ostalih monografij o oblačilni kulturi na tem mestu ne bomo navajali. S tem nikakor ne želimo zmanjševati njihovega pomena, pač pa ohranjamo svojo orientacijo na muzejski vidik jubilentovega dela.

⁸ Nagrado sklada Borisa Kidriča za monografijo "Gozdni in žagarski delavci na južnem Pohorju v dobi kapitalistične izrabe gozdov" (1968); Murkovo priznanje za življenjsko delo (1989); Nagrado Republike Slovenije za znanstveno delo (1992).